

MIDDAGSYMPOSIUM DONDERDAG 12 APRIL 2012

FACT bij ernstige persoonlijkheidsstoornissen

Vloeken in de kerk?

De sociaal-psychiatrische behandeling van persoonlijkheidsstoornissen vormt een nog vrijwel onbeschreven blad. Een groot deel van de mensen met ernstige persoonlijkheidsstoornissen komt uiteindelijk wel terecht in sociaal-psychiatrische behandelteams, omdat ze vastlopen in de reguliere (curatieve) behandelprogramma's. Ze zijn voortdurend in crisis, komen niet opdagen op afspraken, verschijnen juist wel als ze geen afspraak hebben of weigeren (voldoende) te veranderen. Vaak volgt de conclusie dat deze groep mensen niet geschikt is voor curatieve behandeling en worden zij aangemeld voor 'steunende en structurerende' begeleiding. Sociaal-psychiatrische teams blijken vaak niet goed toegerust om met deze groep mensen om te gaan.

Het FACT-team persoonlijkheidsstoornissen van Altrecht gaat uit van de visie dat het bieden van maximale sociaal-psychiatrische holding door middel van Functie Assertive Community Treatment (FACT) en het centraal stellen van de behandelrelatie op den duur een op verandering gerichte (psychotherapeutische) behandeling mogelijk maakt. Het team heeft ervaring opgedaan met de behandeling van mensen met persoonlijkheidsstoornissen door de werkwijzen van FACT en Mentalization Based Therapy te combineren. Accreditatie is aangevraagd voor psychiaters en psychologen.

altrecht willem arntsz

Programma Middagsymposium

- 12.00 uur** Inloop en lichte lunch
- 13.00 uur** Verwelkoming en introductie
Nelleke Nicolai
- 13.20 uur** 'FACT als model bij sociaal-psychiatrische behandeling. Wat zijn de basisprincipes van FACT?'
Tonja De Vries
- 13.40 uur** 'Behandeling van ernstige persoonlijkheidsstoornissen: psychotherapie zinvol of pure noodzaak?'
Ariëtte van Reekum
- 14.00 uur** 'FACT bij persoonlijkheidsstoornissen: vloeken in de kerk?'
Saskia Knapen
- 14.20 uur** Enkele patiënten vertellen over hun behandelervaringen bij het FACT-team persoonlijkheidsstoornissen
- 14.40 uur** Pauze
- 15.00 uur** Vier parallelle workshops
- 16.15 uur** Paneldiscussie
- 17.00 uur** Afsluiting en borrel

Voorzitter:

Mw. dr. N. Nicolai is psychiater-psychotherapeut-psychoanalyticus, verbonden aan de RIAGG Rijnmond Rotterdam, opleider en supervisor bij het Nederlands Psychoanalytisch Genootschap.

Sprekers:

Mw T. de Vries is manager FACT-teams en MBT-FACT-team bij GGZ Noord-Holland Noord.

Mw. drs. A.C. van Reekum is psychiater/psychotherapeut. Lid RvB GGZ Breburg en tevens zelfstandig gevestigd.

Mw. drs. S.R.Y. Knapen is psychiater FACT persoonlijkheidsstoornissen Altrecht, lid podium sociale psychiatrie Kenniscentrum Persoonlijkheidsstoornissen.

Workshops

Workshop 1: Praktisch Mentaliseren

Workshopleiders: drs. Mary Kwint en Gieke Free

Als de angst regeert kun je niet meer mentaliseren. Maar wat is dat nou eigenlijk, mentaliseren, en waarom zou je het doen? Hoe kan mentaliseren je helpen om niet geregeerd te worden door bijvoorbeeld angst of woede en verdriet, en op welke manier? Hoe kan je herkennen of je mentaliseert en wanneer is een interventie mentaliserend en wanneer juist niet?

In deze workshop proberen we antwoord te geven op deze vragen. Je maakt kennis met mentaliseren door het vooral te doen en ervan bewust te worden dat je het al doet. Naast stilstaan bij de theoretische achtergrond van mentaliseren gaan we het vooral proberen in de praktijk toe te passen door het doen van mentaliserende oefeningen, het beoordelen van videofragmenten en het meedoen met rollenspel.

Workshop 2: Mindfulness

Workshopleiders: Emile Röttger en drs. Roel Vredenbregt

Mindfulness is het beoefenen van aandacht voor alle actuele gewaarwordingen op een vriendelijke, niet oordelende, open en onderzoekende wijze. Aandacht in het hier en nu voor wat er toch al is. Mentaliseren richt zich specifiek op alleen mentale toestanden in zowel jezelf als bij anderen in zowel heden, verleden als toekomst om van daaruit gedragingen te beoordelen. Mentale toestanden worden vaak als zeer pijnlijk en (levens)bedreigend ervaren. Ze worden niet meer als mentale toestanden ervaren maar als concrete fysieke werkelijkheid en worden vaak vermeden. Er ontstaat een fobie voor voelen en gewaarworden. Bij patiënten met (vroeg) traumata speelt dit vaak een grote rol. In deze workshop willen we de deelnemers d.m.v. oefeningen laten zien en ervaren hoe we met mindfulness een veilige plek willen creëren waar mensen op hun eigen manier in hun eigen tempo hun eigen gewaarwordingen weer gaan durven onderzoeken.

Workshop 3: Holding door FACT bij ernstige persoonlijkheidsstoornissen

Workshopleiders: drs. Saskia Knapen en Anneleen Klarenbeek

Patiënten met persoonlijkheidsstoornissen lijken zich van crisis naar crisis te bewegen en voor ons hulpverleners voelt het alsof we niet anders kunnen dan

Workshops

machteloos mee bewegen en herhaaldelijk branden blussen. Het vuur blijft echter steeds smeulende en kan zo weer oplaaien, wat zeer beangstigend kan zijn voor alle partijen.

In deze workshop staan we stil bij hoe je het gezamenlijk gevoel van crisis bij zowel de patiënt als de hulpverlener zou kunnen verminderen door het bieden van holding door middel van FACT. Daarbij staat het monitoren en bevorderen van het mentaliseren in crisissituaties centraal, zowel bij de patiënt als de hulpverlener. We leggen uit waarom we denken dat FACT het mentaliseren bevordert doordat het de arousal verlaagt.

De verschillen met de reguliere FACT-werkwijze komen aan de orde en wat zijn belangrijke voorwaarden voor het kunnen werken met deze methode? Begrippen als shared caseload en limit setting worden besproken en verder uitgediept. En hoe doe je dat dan eigenlijk, grenzen stellen en blijven mentaliseren en hoe hou je dat vol? We gaan praktisch oefenen aan de hand van een (uit de hand gelopen) of ingebrachte casus.

Workshop 4 Psycho-educatie

Workshopleiders: drs. Marianne de Leeuw, Marleen Boer en Rabia El-Wali

Psycho-educatie vormt een integraal onderdeel van de behandeling binnen het FACT-team Persoonlijkheidsstoornissen. De psycho-educatie is niet specifiek gericht op de stoornis, maar vooral op het kennismaken met en ervaren van wat mentaliseren is. Daarmee beogen we de participatie en motivatie van patiënten in de behandeling te bevorderen.

In de psycho-educatie geven we uitleg over MBT en mentaliseren en over de gevolgen van gebrekkig mentaliseren op klachten en symptomen. Patiënten maken door middel van oefeningen kennis met mentaliseren en ervaren op die manier wat het is en wat het voor hen kan betekenen.

In deze workshop zullen de deelnemers een beknopte versie van het programma voor psycho-educatie volgen. We lichten het programma en onze ervaringen daarmee toe.

Praktische zaken

Locatie Symposium:

Altrecht, locatie Zeist, de Kapel
Oude Arnhemseweg 260
3705 BK Zeist

Kosten:

De kosten voor deelname aan dit symposium bedragen € 75,- per persoon. Dit bedrag is inclusief lunch, koffie/thee en borrel.

Inschrijving en betaling:

U kunt u aanmelden door een e-mail te sturen aan L.Poolman@altrecht.nl onder vermelding van:

- 'Aanmelding symposium PSS 12-4-12'
- Uw naam
- Uw functie
- Uw organisatie
- Uw werkadres
- Uw eerste en tweede keuze voor de workshop (voorkeur is geen garantie).

Inschrijving geschiedt op volgorde van aanmelding en verplicht tot betaling. Na ontvangst van uw e-mail krijgt u per post zo spoedig mogelijk een factuur toegestuurd. Bij verhindering is restitutie niet mogelijk, wel kan iemand anders in uw plaats deelnemen.

Verdere informatie:

Voor meer informatie kunt u terecht bij Evelien Schouten, teammanager FACT-team persoonlijkheidsstoornissen. E-mail: E.Schouten@altrecht.nl
Telefoon: 030 - 696 51 00.

